KANTTEKENING BIJ VENMANS' OPMERKINGEN BETREFFENDE NOMENCLATUUR enz

door

J.G.J. Kuiper

Het was een verrassing, een mij welbekende tekst van ons in 1959 overleden medelid Dr Venmans thans in het CB 210 (blz. 1358-1360) afgedrukt te vinden. De voorgeschiedenis ervan is als volgt.

Leo Venmans en ik kenden elkaar goed uit de tijd, dat hij in Utrecht en ik in De Bilt woonde, namelijk van 1941 tot 1945. Wij kwamen geregeld bijeen om over malacologische zaken te spreken en zetten het contact schriftelijk voort toen wij, na de oorlog, ieder van domicilie veranderden. Op een van die bijeenkomsten praatten wij ook over de nogal slordige manier, waarop in vergaderingen van de Vereniging soms werd omgesprongen met de uitspraak van wetenschappelijke namen en de willekeur in het leggen van het accent. Toen ik in 1948 redacteur van het CB werd, kwam ik op dit punt terug. Ik vroeg Venmans, die leraar oude talen geweest was, een handleiding over uitspraak en accent voor het CB te willen schrijven. Hij accepteerde direct. De tekst liet echter op zich wachten. Het jaar daarop vertrok ik naar het buitenland en werd de redactie van het CB aan een ander lid overgedragen. Toen ik in 1951 repatrieerde en opnieuw met de zorg voor het CB werd belast, herinnerde ik Venmans aan mijn vroeger voorstel. In een brief d.d. 3 juni 1951 antwoordde hij: "Ik heb er al een folio of 10 van klaar, maar al schrijvende, begin ik te merken, dat 't op dezen voet niet erg geschikt is voor 't CB. Ik zou er nl. wel 10 CB's geheel mee kunnen vullen, dunkt me. Om je een idee te geven, stuur ik je even wat vellen ter inzage. - 't Geven van 'n lijst met namen + accenten bevredigt me niet, want men zal toch minstens verwachten, dat ik uitleg waarom 't accent op een bepaalde lettergreep moet liggen. En als ik daaraan begin, blijkt, dat er zoveel vragen en kwesties rijzen, dat 't 'n artikel wordt van geweldigen omvang en ongeschikt is voor 't CB. Vergelijk bv. maar 'ns, wat ik noteerde over Balea. En dit is in dezen vorm voor mij en andere critische lezers bovendien nog zeer onbevredigend, omdat er geen bewijsplaatsen bij genoteerd zijn; deze zou ik trouwens stuk voor stuk grondig moeten bestuderen. 't Onderwerp is overigens interessant genoeg, want 't opent misschien zelfs de mogelijkheid om er ook psychologische studies aan te bedrijven: Wat heeft Leach er bv. toe gebracht,

't genus Abida te noemen naar een kleinzoon, en juist dezen kleinzoon, van Abraham? Was Leach een gelovig man? Was hij zo thuis in den Bijbel? Heeft hij ook andere slakkensoorten Bijbelse namen gegeven? Zo hopen zich deze kwesties op, en 't zou 'n onderwerp kunnen worden voor 'n lijvig boek. - Maar waar haal ik den tijd vandaan, om nog niet te spreken van de kosten, want daarvoor zou ik alle teksten hierheen moeten halen, en ik heb bij de leeszaal in Tilburg nu al voor boekentransporten soms rekeningen van 5 gulden per week!"

Ik herinner mij de tekst gelezen en teruggezonden te hebben, stellig met de aanmoediging door te gaan. In 1953 vertrok ik weer naar het buitenland, het redacteurschap van het CB aan een ander overdragend. Het manuscript werd vergeten.

Dat Venmans het niet afgemaakt heeft, mag hem niet worden verweten. Hij had een drukke werkkring in dienst van het Departement van Sociale zaken. Na thuiskomst 's avonds werkte hij vaak nog tot diep in de nacht aan z'n geliefde mollusken. Hij stond in briefwisseling met veel malacologen in het buitenland en werkte geregeld op het Museum in Tervuren ter bestudering van Afrikaanse mollusken, die paters-missionarissen hem toegezonden hadden. Daarnaast was hij geïnteresseerd in oudheidkunde en snuffelde hij veel in gemeentearchieven op zoek naar genealogische gegevens over zijn Brabants voorgeslacht. Alles deed hij met uiterste nauwgezetheid.

Leo Venmans zou nooit hebben durven dromen, dat zijn onvoltooid manuscript ruim dertig jaar later nog actueel genoeg bevonden werd om in het CB te verschijnen. Ook mij, als oud-redacteur CB, geeft deze late kopijoogst voldoening.